

Βίκυ Ξανθοπούλου

ΠΑΙΖΟΥΜΕ ΒΙΒΛΙΟ;

πώς να αγαπήσουν τα παιδιά το διάβασμα

Βίκυ Ξανθοπούλου

ΠΑΙΖΟΥΜΕ ΒΙΒΛΙΟ;

πώς να αγαπήσουν τα παιδιά το διάβασμα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

**ΠΑΙΖΟΥΜΕ ΒΙΒΛΙΟ;
πώς να αγαπήσουν τα παιδιά το διάβασμα (9-12 ετών)**

Βίκυ Ξανθοπούλου

Διόρθωση: Βασιλική Αντωνάκη

Εικόνα εξωφύλλου: Cotterill Samantha, από το βιβλίο του Martin W. Stephen *Η Ερμιόνη και το κοτρόνι*

Εικόνα οπισθοφύλλου: Christian Robinson, από το βιβλίο του Adam Rex *Το σχολείο πάει σχολείο*

© 2022, Εκδόσεις Κυριάκος Παπαδόπουλος Α.Ε., Βίκυ Ξανθοπούλου

Πρώτη έκδοση: Φεβρουάριος 2022

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

www.epbooks.gr

Καποδιστρίου 9, 144 52 Μεταμόρφωση Αττικής, τηλ.: 210 2816134

e-mail: info@epbooks.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Μασσαλίας 14, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3615334

ISBN 978-960-484-701-3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	9
Εισαγωγικό σημείωμα.....	11
Ένα ψάρι που το έλεγαν Ορφώ.....	17
Η Αγγελίνα	22
Οι καλύτερες ιστορίες με φίλες και φίλους.....	26
Αν.....	30
Χάθηκε η μπάλα!.....	35
Ένα σπίτι χωρίς καθρέφτες	39
Ο πόλεμος που έσωσε τη ζωή μου.....	45
Το σκλαβάκι της Κνωσού.....	49
Θαύμα.....	53
Σιλουανή.....	58
Χάτσικο - Ο σκύλος που περίμενε	62
Στα μυστικά του βάλτου.....	67
Το αγόρι που δάμασε τον άνεμο	71
Πλανητάριο	78
Βιβλιογραφία	84

1990: Στην Πόπη Μπαλαμπανόγλου για όσα ζήσαμε στο Σαιν-Κλαιρ

3-10-1993: Στον Χάρη Μιχαλόπουλο για τον Λεωνή, με την υπόσχεση παντοτινής φιλίας

Η Βίκυ Ξανθοπούλου είναι απόφοιτος του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Αλεξανδρούπολης και κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στην Κοινωνικοπολιτισμική Εκπαίδευση και Εμφύχωση Ομάδων του Δ.Π.Θ. Υπηρετεί τη δημόσια εκπαίδευση από το 2005. Έχει συμμετάσχει σε συνέδρια, σεμινάρια, ομάδες εργασίας, στη συγγραφή συλλογικών βιβλίων και σε προγράμματα Erasmus plus. Τα τελευταία χρόνια σχεδιάζει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα που απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς και μαθητές, με βασικό άξονα την παιδική λογοτεχνία. Το έργο της, με το πρόγραμμα ανα-

γνωστικών εμπυχωσεων «Παίζουμε βιβλίο;», έχει αναγνωριστεί στην Ελλάδα από τον θεσμό των Education Leaders Awards και από το ελληνικό παράρτημα της IBBY (Βραβείο σε σχολικό-μαθητικό έντυπο το οποίο καλλιεργεί τη φιλαναγνωσία και προωθεί την ανάγνωση της παιδικής λογοτεχνίας), αλλά και στο εξωτερικό από τον διεθνή οργανισμό Judith's Reading Room, με έδρα την Πενσιλβάνια των ΗΠΑ, με το Βραβείο Ελευθερίας μέσω του Γραμματισμού (Freedom Through Literacy Award), από τον διεθνή εκπαιδευτικό οργανισμό AKS Education Awards με τον τίτλο Excellence in Teaching - Teacher of the Year 2019, και έχει κερδίσει το Global Teacher Award 2020.

Επιλέχθηκε από την ΕΡΤ ως μια από τις 10 σημαντικές προσωπικότητες της Ελλάδας και συμμετείχε στη νέα της διαφημιστική καμπάνια «Κάθε μέρα, το καλύτερό μας». Συμπεριλήφθηκε επίσης στη λίστα του CNN Greece «Πρόσωπα του 2020».

Πρόλογος

Πώς να εδραιώσει κανείς μια φιλική σχέση μεταξύ των μαθητών και του λογοτεχνικού βιβλίου; Πώς να εξοικειώσει τα παιδιά με το βιβλίο και να τα μάθει να ονειρεύονται, να ερωτεύονται, να γελάνε και να κλαίνε μέσα από τις σελίδες του; Πώς να τους δείξει ότι μέσα από τα βιβλία μπορούν να ξεκλειδώνουν νέους κόσμους, μακρινούς, φανταστικούς ή αληθινούς, να γνωρίζουν ή να ταυτίζονται με ενδιαφέροντες χαρακτήρες, να κάνουν φίλους, να βιώνουν εμπειρίες και έντονα συναισθήματα, να βρίσκουν απαντήσεις για ό,τι τα απασχολεί ή καταφύγιο από τη σκληρή πραγματικότητα; Πώς να αποφύγει το «Τι θέλει να πει ο συγγραφέας;» και το «Έχετε δεκαπέντε μέρες για να διαβάσετε το βιβλίο και να γράψετε μια έκθεση γι' αυτό» και αντί γι' αυτά να πει «Πώς ένιωσες όταν το διάβασες;» και «Πάρε όσο χρόνο χρειάζεσαι για να το διαβάσεις και, αν θες, μοιράσου μαζί μας τις σκέψεις σου γι' αυτό»;

Η Βίκυ Ξανθοπούλου, με την πείρα της, τη διαμορφωμένη άποψη περί του τι και του πώς της διδασκαλίας, το μεράκι της και το ιδιαίτερο στιλ της, κατάφερε με το *Παίζουμε βιβλίο*; να μετατρέψει την ανάγνωση σε δημιουργικό παιχνίδι και μας δίνει όλα εκείνα τα κλειδιά για να απαντήσουμε στα παραπάνω ερωτήματα.

Γιατί το *Παίζουμε βιβλίο*; είναι ανατρεπτικό στη σύλληψή του, πρωτότυπο στο στήσιμό του, έξυπνο στη δομή του, φρέσκο ως προς το περιεχόμενο και την εικονογράφηση, νοητικά προκλητικό για παιδιά, γονείς και εκπαιδευτικούς, αισθητικά αψεγάδιαστο, παιδαγωγικά ορθό, εξισορροπημένο ανάμεσα στο παιγνιώδες και το διδακτικό.

Έτσι, λοιπόν, το έπιασα στα χέρια μου με μεγάλη χαρά και ενθουσιασμό, καθώς αυτό το βιβλίο αποδεικνύει πως είναι δυνατόν να μετασχηματίσουμε τις πρακτικές μας στην τάξη και να φτιάξουμε ένα σχολείο πιο ελκυστικό για τα παιδιά, ένα σχολείο που φτιάχνει παιδιά-αναγνώστες.

Δεν θα περίμενα τίποτα λιγότερο από τη Βίκυ Ξανθοπούλου. Δεν το κρύβω πως ένιωσα περήφανη που η συγγραφέας υπήρξε φοιτήτριά μου.

Ας είναι το βιβλίο καλοτάξιδο! Είμαι βέβαιη πως η μελετημένη επιλογή βιβλίων και οι εναλλακτικές δραστηριότητες θα βοηθήσουν πολλούς μικρούς μαθητές, μέσα από τις ατομικές και ομαδικές αναγνωστικές περιπλανήσεις τους, να πραγματοποιήσουν τη μαγική εκείνη συνάντηση που θα τους ανοίξει τη θύρα του θαυμαστού κόσμου της ανάγνωσης.

Ζωή Γαβριλίδου
Καθηγήτρια Γλωσσολογίας, Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών
Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας ΔΠΘ
Κομοτηνή, Μάρτιος 2021

Εισαγωγικό σημείωμα

Ακόμη θυμάμαι από τα μαθητικά μου χρόνια τη φράση των δασκάλων μου ή των καθηγητών μου μετά την ανάγνωση ενός κειμένου: «Τι θέλει να μας πει ο συγγραφέας με αυτό το έργο;». Η αλήθεια είναι ότι ποτέ δεν καταλάβαινα τι ήθελε να μας πει ο συγγραφέας, είτε γιατί το κείμενο μου ήταν εντελώς αδιάφορο είτε γιατί το νόημα που έδινα στο κείμενο αφορούσε τις δικές μου εμπειρίες και τις δικές μου αναμνήσεις, οι οποίες δεν είχαν καμία σχέση με αυτές του συγγραφέα.

Την απόλαυση της ανάγνωσης, και κυρίως την απόλαυση της ανάγνωσης της παιδικής λογοτεχνίας, την ανακάλυψα σε μεγάλη ηλικία. Χρειάστηκε μία και μόνο καθοριστική «συνάντηση» με το κατάλληλο για μένα βιβλίο, για να μου αποκαλυφθούν όσα ακριβώς αναζητούσα και όσα επιθυμούσα να εκφράσω. Δεν θα ξεχάσω ποτέ τα συναισθήματα εκείνης της πρώτης «συνάντησης», τον διάλογό μου με το κείμενο, τον ήρωα και τις εικόνες.

Αυτήν την καθοριστική «συνάντηση» επιθυμούσα να βιώσουν και οι μαθητές μου, την καθοριστική «συνάντηση» με το «δικό» τους βιβλίο, που θα τους μεταμορφώσει, θα τους κάνει να ονειρευτούν, θα τους δώσει κίνητρα για διάβασμα.

Τι σημαίνει «Παίζουμε βιβλίο;»

Η εικοσαετής εμπειρία μου στην εκπαίδευση με κάνει να πιστεύω όσο τίποτε άλλο ότι μέσα από την ανάγνωση ενός βιβλίου το παιδί μπορεί να ζήσει μια μοναδική εμπειρία και να νιώσει την ίδια ακριβώς ευχαρίστηση που βιώνει παίζοντας με τους φίλους του.

Το *Παίζουμε βιβλίο;* συνδυάζει τη βιωματική μάθηση με τη διασκέδαση, επιχειρεί την εμβάθυνση σε όλες τις πτυχές του βιβλίου και δημιουργεί δυνάμει αναγνώστες.

Γιατί αναγνωστικές εμπυχωσεις

Οι αναγνωστικές εμπυχωσεις είναι δράσεις και εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί που επιχειρούν με βιωματικό τρόπο και με ισχυρότερο κίνητρο την παρουσία του παιχνιδιού, που διαφοροποιείται ανάλογα με τις ανάγκες της ηλικιακής ομάδας στην οποία απευθυνόμαστε, να προκαλέσουν στα παιδιά το ενδιαφέρον για τη λογοτεχνία και να ενθαρρύνουν τη διάθεσή τους για διάβασμα.

Οι αναγνωστικές εμπυχωσεις:

- είναι κοινωνικές δραστηριότητες που αξιοποιούν τη δυναμική της ομάδας,
- δίνουν στα παιδιά τη δυνατότητα επιλογής συμμετοχής τους ή μη,
- πληροφορούν τα παιδιά για την ύπαρξη βιβλίων που θα μπορούσαν να τους προκαλέσουν το ενδιαφέρον,

- προσφέρουν κίνητρα στα παιδιά να σχεδιάσουν και να εμπλακούν σε ελεύθερες δραστηριότητες παιχνιδιού,
- καλλιεργούν το αίσθημα ευθύνης,
- επιτρέπουν τη σταδιακή συμμετοχή ακόμα και των λιγότερο πρόθυμων αναγνωστών,
- συνδυάζουν την απόλαυση του παιχνιδιού με την αναγκαιότητα για εμβάθυνση σε όλες τις πτυχές του κειμένου, προκαλώντας τον αναγνώστη να το διαβάσει ξανά και ξανά.

Απαραίτητη προϋπόθεση οποιασδήποτε εμπύχωσης είναι ο εμπυχωτής / η εμπυχώτρια να έχει δημιουργήσει μια ομάδα. Μια τάξη μαθητών, ένα σύνολο παιδιών σε έναν χώρο εναλλακτικής εκπαίδευσης, ακόμη κι όταν συμμετέχουν όλα μαζί σε μια οργανωμένη δραστηριότητα, δεν αποτελούν απαραίτητα ομάδα. Υπόσταση στην ομάδα δίνουν οι κοινές συναισθηματικές εμπειρίες, το κλίμα αποδοχής και ασφάλειας ότι μέσα στον «κύκλο» αυτόν που έχουν δημιουργήσει τα μέλη μπορούν να δοκιμάσουν νέες εμπειρίες, να πειραματιστούν, να εκτεθούν, να διευρύνουν τα όριά τους, να συνεργαστούν για την επίτευξη ενός κοινού στόχου και μέσα από την κοινωνική γνώση να γνωρίσουν τον εαυτό τους και να αποκτήσουν τις δικές τους αξίες.

Ένα πρόγραμμα αναγνωστικών εμπυχώσεων απαιτεί συνέπεια και συνέχεια. Η συχνότητα και η διάρκεια στον χρόνο, στο πλαίσιο ενός ευρύτερου εκπαιδευτικού σχεδιασμού, σε συνδυασμό με τον ενθουσιασμό, την αγάπη και την πίστη του εμπυχωτή σε αυτό που κάνει, είναι η καλύτερη προσέγγιση για να εμπυθήσουμε στα παιδιά την αγάπη για το βιβλίο.

Σε ποιον απευθύνεται αυτό το βιβλίο

Το βιβλίο αυτό απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς, βιβλιοθηκονόμους, εμπυχωτές, γονείς, σε ανθρώπους που επιθυμούν να προαγάγουν τη φιλιαναγνωσία. Οι δράσεις μπορεί να εκτυλιχθούν στο σχολείο, σε εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης, ακόμα και στο σπίτι. Η δυναμική της ομάδας ενισχύει σίγουρα τις συγκεκριμένες δράσεις.

Η επιλογή των βιβλίων

Η επιλογή των βιβλίων έχει γίνει σύμφωνα με το κείμενο και την εικονογράφηση, τα ιδιαίτερα αισθητικά τους χαρακτηριστικά, ακόμα και τα κενά αφήγησης που μπορεί να υπάρχουν σε κάποια βιβλία και είναι ικανά να προκαλέσουν τους αναγνώστες να συμμετάσχουν ενεργά στη διαδικασία της ανάγνωσης.

Είναι εικονογραφημένα βιβλία, βιβλία παιδικής λογοτεχνίας, βιβλία γνώσεων που απευθύνονται στη φαντασία και προκαλούν το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Είναι βιβλία που μπορεί να επιτρέψουν στον αναγνώστη να πραγματοποιήσει την καθοριστική «συνάντηση» που θα τον βοηθήσει να ανακαλύψει αυτό που αναζητά.

Τα βιβλία που έχουν επιλεγεί για το τεύχος αυτό αφορούν την ηλικιακή ομάδα 9-12 ετών. Ωστόσο, τόσο τα βιβλία όσο και οι δράσεις μπορούν να αξιοποιηθούν και σε παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας. Το βιβλίο, άλλωστε, δεν έχει όριο ηλικίας. Ο καθένας μπορεί να απολαμβάνει την ανάγνωση όποιου βιβλίου επιθυμεί χωρίς περιορισμούς.

Η επιλογή των δραστηριοτήτων

Οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί για να καλύψουν τις γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές ανάγκες της ηλικιακής ομάδας στην οποία απευθύνονται. Ενεργοποιούν τη φαντασία και τη δημιουργικότητα των παιδιών και τα παροτρύνουν να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της ανάγνωσης του βιβλίου, να ταυτιστούν με τους ήρωες και να ανακαλύψουν τα δικά τους κίνητρα για διάβασμα.

Οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί σύμφωνα με τους στόχους των αναλυτικών προγραμμάτων κάθε βαθμίδας εκπαίδευσης και προάγουν τη βιωματική, ανακαλυπτική μάθηση με έμφαση στην άμεση και ενεργό συμμετοχή των παιδιών.

Ιδανικά, το σενάριο, η αφορμή για οποιονδήποτε σχεδιασμό και εμπλοκή των παιδιών, θα ήταν η αξιοποίηση των προσωπικών εμπειριών, των προσωπικών τους βιωμάτων, της προσωπικής τους ιστορίας.

Πριν από την επεξεργασία του βιβλίου και τον σχεδιασμό δράσεων φροντίζουμε:

- Να δημιουργήσουμε κλίμα εμπιστοσύνης στην ομάδα.
- Η ζωή και η λειτουργία της ομάδας να διέπεται από ξεκάθαρους κανόνες που υποδεικνύουν θετικούς τρόπους συμπεριφοράς.
- Να ενισχύσουμε την ομαδικότητα και τη συνεργασία.
- Να επιλύουμε τα προβλήματα που αναδύονται στην ομάδα συλλογικά.
- Να ενισχύουμε τον διάλογο.
- Να ενθαρρύνουμε τα παιδιά να εκφράζουν τις ιδέες τους και τα συναισθήματά τους.
- Να επιδιώκουμε την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης.

Η παιδαγωγική προσέγγιση του βιβλίου ενισχύεται από:

- Βιωματικές και συμμετοχικές δράσεις
- Παιχνίδια ρόλων
- Δραματοποίηση
- Μελέτες περίπτωσης
- Διαθεματική προσέγγιση
- Χρήση ποικίλων μέσων και νέων τεχνολογιών για αναζήτηση, επιλογή και παρουσίαση των πληροφοριών
- Διοργάνωση ομαδικών επισκέψεων, πρόσκληση ειδικών

- Άνοιγμα των δράσεων στην ευρύτερη κοινωνία
- Δημιουργία εκθέσεων
- Δράσεις που δίνουν έμφαση στη διαδικασία, στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, στην καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, στην υιοθέτηση αξιών και προτύπων

Πριν από οποιαδήποτε βιωματική δράση, αλλά και πριν από τον σχεδιασμό οποιουδήποτε προγράμματος:

Λαμβάνουμε υπόψη τα χαρακτηριστικά κάθε μέλους της ομάδας μας ξεχωριστά, αλλά και συνολικά, με σεβασμό και ευαισθησία πάντα στις κοινωνικές, εθνικές και πολιτισμικές καταβολές κάθε μέλους, στις μαθησιακές και συναισθηματικές του ανάγκες, στα ενδιαφέροντά του.

Χρήσιμες συμβουλές

- Σε πρώτη φάση παρουσιάστε όλα τα βιβλία που προτείνονται σ' αυτή την έκδοση με τρόπο ελκυστικό στην ομάδα. Η παρουσίαση αυτή παίζει σημαντικό ρόλο, προκειμένου να ενεργοποιηθεί το ενδιαφέρον των παιδιών για τα συγκεκριμένα βιβλία.
- Μπορείτε να ξεκινήσετε διαβάζοντας αρχικά ένα βιβλίο που έχει κινήσει το ενδιαφέρον των παιδιών. Παροτρύνετε τα παιδιά να μιλήσουν για τα συναισθήματα που τους προκαλεί η ιστορία και οι ήρωες του βιβλίου. Αποφύγετε να επιβάλετε ένα ενδεδειγμένο νόημα για το κείμενο. Επιτρέψτε στα παιδιά να δώσουν το προσωπικό τους νόημα σε κάθε βιβλίο.
- Η σειρά με την οποία παρουσιάζονται τα βιβλία, καθώς και οι τίτλοι βιβλίων, είναι προτεινόμενα και όχι δεσμευτικά. Μπορείτε να διαβάσετε όποιο βιβλίο κινεί περισσότερο το ενδιαφέρον των παιδιών. Μπορείτε επίσης να αξιοποιήσετε τις δραστηριότητες που προτείνονται για ένα βιβλίο και σε άλλους τίτλους βιβλίων.
- Είναι στην επιλογή του εμψυχωτή αν θα διαβάσει ολόκληρη την ιστορία στην ομάδα του πριν από την επεξεργασία της ή θα αφηγηθεί την ιστορία και θα την ξετυλίξει μπροστά στα μάτια των παιδιών παράλληλα με τη βιωματική δράση. Στη δεύτερη περίπτωση υπάρχει η πιθανότητα η ροή της ιστορίας να αλλάξει ανάλογα με τη δυναμική και τα ενδιαφέροντα της ομάδας, πράγμα αρκετά δελεαστικό για έναν ανήσυχο εμψυχωτή!
- Τα όρια ηλικίας των δραστηριοτήτων για αυτήν την έκδοση είναι 9-12 ετών. Ωστόσο, οι δραστηριότητες μπορούν να απευθυνθούν και σε παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας.
- Η συμμετοχή του εμψυχωτή είναι επιθυμητή και απαραίτητη.
- Οι κανόνες του παιχνιδιού είναι ενδεικτικοί. Μπορείτε να τους προσαρμόσετε, ακόμη και να τους αλλάξετε, σύμφωνα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών.
- Τα υλικά που απαιτούνται είναι υλικά καθημερινής χρήσης, που μπορούμε να βρούμε εύκολα ακόμα και στο σπίτι μας.

- Ο στόχος κάθε δράσης είναι η συνεργασία και η συμμετοχή. Και πάνω απ' όλα είναι η απόλαυση του παιχνιδιού και της ανάγνωσης, καθώς και η ενεργοποίηση της φαντασίας και της δημιουργικότητας.
- Η κάθε δραστηριότητα, το κάθε παιχνίδι, χρειάζεται χρόνο. Προτείνετε ένα παιχνίδι κάθε φορά και προσαρμόστε το, αν χρειάζεται, για να διατηρήσετε αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών. Τολμήστε να ρωτήσετε τις ιδέες των ίδιων των παιδιών για το τι θα ήθελαν να κάνουν με το συγκεκριμένο βιβλίο. Θα εκπλαγείτε από τη φαντασία τους!

Έπειτα από κάθε δράση, αλλά και με την ολοκλήρωση του προγράμματος εμπύχωσης κάθε βιβλίου, ο εμπυχωτής / η εμπυχωτριά κάνει ανατροφοδότηση της δράσης μαζί με όλη την ομάδα. Δίνει χρόνο στα παιδιά να εκφράσουν τα συναισθήματά τους, να μιλήσουν για τον ρόλο και τη συμμετοχή τους σε κάθε δράση, για όσα αποκόμισαν από το βιβλίο, για την αλληλεπίδραση με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας, τη συνεργασία, τις τυχόν δυσκολίες που προέκυψαν. Στο τέλος ο εμπυχωτής / η εμπυχωτριά ευχαριστεί όλα τα μέλη της ομάδας για τη συμμετοχή τους.

Τι λέτε λοιπόν;

Παίζουμε βιβλίο;

ΕΝΑ ΨΑΡΙ ΠΟΥ ΤΟ ΕΛΕΓΑΝ ΟΡΦΩ

Λίγα λόγια για την υπόθεση του βιβλίου:

Η Ορφώ, το αγαπημένο ψάρι της βασίλισσας Αμφιτρίτης, που ζει μαζί της στο υποθαλάσσιο παλάτι της, εξαφανίζεται. Η φωλιά της είναι κατεστραμμένη και ο βράχος της ξεδοντιασμένος. Η Αμφιτρίτη αναθέτει στον Ερμή και στο Γραφείο Ερευνών «Οι 12 θεοί» να εξιχνιάσουν την εξαφάνιση του αγαπημένου της ψαριού. Ο θεός Ερμής θα ζητήσει τη βοήθεια του Ήφαιστου, του Απόλλωνα, της Αφροδίτης και της Αθηνάς, για να λύσουν μαζί το πρώτο τους μυστήριο.

ΑΦΟΡΜΗ για την αναγκαστική αυτή εμφύκωση μπορεί να σταθεί ο προβληματισμός των παιδιών σχετικά με την ταυτότητα φύλου. «Ως ταυτότητα φύλου νοείται ο εσωτερικός και ανεξάρτητα από το φύλο που καταχωρίστηκε κατά τη γέννησή του με βάση τα βιολογικά του χαρακτηριστικά. Η ταυτότητα φύλου περιλαμβάνει την προσωπική αίσθηση του σώματος, καθώς και την κοινωνική και εξωτερική έκφραση του φύλου, τα οποία αντιστοιχούν στη βούληση του προσώπου» (Νόμος 4491/2017 για τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου). Αφορμή μπορεί επίσης να σταθεί το ενδιαφέρον τους για ιστορίες μυστηρίου ή η αγάπη τους για τους θεούς του Ολύμπου.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ 1 ΜΗΝΑΣ

Θέματα που αναδύονται από το βιβλίο:

Ταυτότητα φύλου, αλλαγή γενετήσιου προσανατολισμού, προσωπική ταυτότητα, αποδοχή και σεβασμός της μοναδικότητας κάθε ανθρώπου, κοινωνικά δικαιώματα, συναισθήματα, ενσυναίσθηση.

- ★ Γνωριμία των μελών της ομάδας - Παιχνίδια γνωριμίας
- ★ Τα παιδιά διαβάζουν την ιστορία. Μοιράζονται τις εντυπώσεις τους και τα συναισθήματά τους. Συζητούν για την ηρωίδα του βιβλίου, την Ορφώ, για το πώς ένωσε, για την αγωνία και τον φόβο της όταν άλλαξε το φύλο και το σώμα της. Λένε αν γνωρίζουν άλλα πλάσματα που κατά τη διάρκεια της ζωής τους αλλάζουν φύλο ως αναπόφευκτη και αναντίρρητη επιλογή της φύσης.
- ★ Γραφείο Ερευνών «Οι 12 θεοί». Ας φτιάξουμε το δικό μας γραφείο ερευνών. Τα παιδιά επιλέγουν έναν χώρο μέσα στην αίθουσα και τον προσαρμόζουν έτσι ώστε να γίνει το γραφείο ερευνών τους. Φτιάχνουν την ταμπέλα του γραφείου, βρίσκουν τον λογότυπό τους, βάζουν χαρτί του μέτρου στους τοίχους, τους ζωγραφίζουν και τους διακοσμούν με πορτρέτα διάσημων ντετέκτιβ ή αποκόμματα με μυστήρια από εφημερίδες. Με χαρτόκουτα κατασκευάζουν τα έπιπλα του γραφείου και οργανώνουν το βαλιτσάκι με τα σύνεργα του ντετέκτιβ.

- ★ Ας γίνουμε ντετέκτιβ! Ο Ερμής αναζητά ικανούς ντετέκτιβ για το Γραφείο Ερευνών «Οι 12 θεοί». Τα παιδιά φτιάχνουν τις προσωπικές τους ταυτότητες και ένα σύντομο βιογραφικό, για να τα στείλουν στο γραφείο ερευνών. Σε ένα δίπτυχο χαρτόνι κολλάνε τη φωτογραφία τους, γράφουν το όνομά τους και, με λίγα λόγια, τα δυνατά τους σημεία. Ύστερα κάθε παιδί παρουσιάζει στην ομάδα την ταυτότητά του.

★ Πορτρέτα ντετέκτιβ. Τα παιδιά, με τεχνικές ζωγραφικής και κολάζ, φτιάχνουν σε χαρτόνια τα αυτοπορτρέτα τους. Σε κάθε πορτρέτο θα υπάρχει και ένα σύμβολο, το οποίο κάθε παιδί θα επιλέξει από τα σύμβολα των θεών του Ολύμπου, επειδή θεωρεί ότι το χαρακτηρίζει: για παράδειγμα, ο κεραυνός, η κουκουβάγια, η ασπίδα, το τόξο, η λύρα. Τα παιδιά αναρτούν τα πορτρέτα τους στους τοίχους του γραφείου ερευνητών, πλάι στα πορτρέτα των διάσημων ντετέκτιβ. Κάθε δημιουργήμα είναι μοναδικό, όπως μοναδική είναι και η προσωπικότητα κάθε παιδιού.

★ Υποθαλάσσια έρευνα. Η πρώτη αποστολή είναι γεγονός και είναι υποθαλάσσια! Το αγαπημένο ψάρι της Αμφιτρίτης, η Ορφώ, έχει εξαφανιστεί και πρέπει να βρεθεί. Οι ντετέκτιβ θα αξιοποιήσουν τις ικανότητές τους για να λύσουν το μυστήριο! Πρέπει να ανακαλύψουν όλα τα στοιχεία που θα τους οδηγήσουν στην Ορφώ. Ο εμπυχωτής δείχνει στην ομάδα μια φωτογραφία του ψαριού και παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά του. Έχει φτιάξει την αρσενική μορφή του ψαριού σε κούκλα, την οποία κρύβει σε ένα ασφαλές σημείο μέσα στην αίθουσα. Τα παιδιά θα πρέπει να λύσουν μια σειρά μυστηρίων για να εντοπίσουν τον Ροφό.

1° μυστήριο. Σε ένα διάφανο δοχείο με νερό και άμμο ο εμπυχωτής έχει τοποθετήσει κοχύλια. Στο εσωτερικό κάθε κοχυλιού έχει γράψει με ανεξίτηλο μαρκαδόρο ένα γράμμα. Τα παιδιά πρέπει να ψαρέψουν με μια μικρή απόχη τα κοχύλια και στη συνέχεια να τα βάλουν στη σωστή σειρά, ώστε να σχηματίσουν μια φράση που θα τους οδηγήσει στο επόμενο στοιχείο: π.χ. «Ψάξε στην άμμο».

2° μυστήριο. Σε ένα δοχείο με άμμο ο εμπυχωτής έχει τοποθετήσει διάφορα αντικείμενα του βυθού, όπως κοχύλια, κοράλλια, βραχάκια, ψάρια, θαλάσσια πλάσματα, και έχει φτιάξει μια λίστα με κάποια από τα αντικείμενα αυτά. Με τη βοήθεια της κλεψύδρας, μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, τα παιδιά θα πρέπει να βρουν τα αντικείμενα της λίστας και στη συνέχεια να τα τοποθετήσουν σε ένα δίοραμα βυθού από χαρτόκουτο που έχει φτιάξει ο εμπυχωτής. Μόλις ολοκληρώσουν τη σύνθεση, κερδίζουν το επόμενο στοιχείο, που είναι κολλημένο πίσω από το δίοραμα: ένα σημείωμα το οποίο θα πρέπει να αποκρυπτογραφήσουν.

Η εικοσαετής εμπειρία μου στην εκπαίδευση με κάνει να πιστεύω όσο τίποτε άλλο ότι μέσα από την **ανάγνωση** ενός **βιβλίου** το παιδί μπορεί να ζήσει μια μοναδική εμπειρία και να νιώσει την ίδια ακριβώς ευχαρίστηση που βιώνει **παίζοντας** με τους φίλους του.

Το *Παίζουμε βιβλίο*; συνδυάζει τη **βιωματική μάθηση** με τη διασκέδαση, επιχειρεί την εμβάθυνση σε όλες τις πτυχές του βιβλίου και δημιουργεί δυνάμει αναγνώστες. Απευθύνεται σε **εκπαιδευτικούς**, **βιβλιοθηκονόμους**, **εμπυχωτές**, **γονείς**, ανθρώπους που επιθυμούν να προαγάγουν τη φιλαναγνωσία και προτείνει δράσεις που μπορούν να εκτυλιχθούν στο σχολείο, σε εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης, ακόμα και στο σπίτι.

Με δραστηριότητες που ενεργοποιούν τη **φαντασία** και τη **δημιουργικότητα**, το παιδί συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία της ανάγνωσης, ταυτίζεται με τους ήρωες και ανακαλύπτει τα δικά του κίνητρα για διάβασμα.

Τι λέτε λοιπόν; **Παίζουμε βιβλίο**;

Βίκυ Ξανθοπούλου

Η Βίκυ Ξανθοπούλου, δασκάλα στο νηπιαγωγείο της Ποταμιάς Θάσου, είναι Ελληνίδα εκπαιδευτικός με πολλές διακρίσεις:

- ★ έχει βραβευτεί για την προσφορά της στην εκπαίδευση από τον θεσμό των Education Leaders Awards και από το ελληνικό παράρτημα της IBBY,
- ★ από τον διεθνή οργανισμό Judith's Reading Room, με έδρα την Πενσιλβάνια των ΗΠΑ, με το Βραβείο Ελευθερίας μέσω του Γραμματισμού (Freedom Through Literacy Award),
- ★ από τον διεθνή εκπαιδευτικό οργανισμό AKS Education Awards με τον τίτλο Excellence in Teaching - Teacher of the Year 2019,
- ★ έχει κερδίσει το Global Teacher Award 2020.

ISBN 978-960-484-701-3

Κωδ. μηχ/σης 18.674

www.epbooks.gr

